PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
KRZYSZTOF KWIATKOWSKI

KGP.410.001.09.2016
P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/16/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 64 – Główny Urząd Miar

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Kontrolerzy

1. Grażyna Cirko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98990 z dnia 2 lutego 2016 r.
(dowód: akta kontroli str.1-2)
2. Jerzy Skalski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98995 z dnia 12 lutego 2016 r.
(dowód: akta kontroli str.3-4)

Jednostka kontrolowana Główny Urząd Miar[1], ul. Elektoralna 2, 00-139 Warszawa

Kierownik jednostki kontrolowanej Dorota Habich, p.o. Prezesa Głównego Urzędu Miar od dnia 6 stycznia 2016 r. Poprzednio Prezesem GUM, od dnia1 lutego 2007 r. do dnia 5 stycznia 2016 r., była Janina Popowska.
(dowód: akta kontroli str.5-7)

II. Wprowadzenie

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015[2], w części 64 – Główny Urząd Miar.

W ramach części 64 finansowano – zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi – zadania w sprawach miar i probiernictwa na terenie kraju.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych[3],
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efekty uzyskane w wyniku realizacji wydatków,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych,
- nadzór i kontrolę sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych*[4].

Zrealizowane w 2015 r. w części 64 dochody wyniosły 75 137,5 tys. zł, w tym 11 894,6 tys.[5] zł (15,8%) stanowiły dochody zrealizowane przez centralę GUM, a pozostałą kwotę dochodów 63 242,9 tys. zł (84,2%) zrealizowały jednostki terenowe GUM.

---

1 Dalej: GUM, Urząd

2 *Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.* (Dz. U. poz. 153 ze zm.). *Dalej: ustawa budżetowa* oraz *ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015* (Dz. U. poz. 2195) – weszła w życie 29 grudnia 2015 r.

3 Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

4 Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm. Dalej: *ufp.*

5 Dalej: Centrala.

W 2015 r. w części 64 zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 131 487,5 tys. zł, w tym m.in. 41 233 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez Centralę GUM. Ponadto w zakresie programów współfinansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej wydatkowano kwotę 267,9 tys. zł.

III. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena i jej uzasadnienie

Najwyższa Izba Kontroli ocenia[6] pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 64 – Główny Urząd Miar.

W wyniku kontroli 7,6% zrealizowanych wydatków budżetu państwa stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ustawie o finansach publicznych i aktach wykonawczych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych.

Pozytywną ocenę uzasadnia także fakt, że w rezultacie wydatkowania środków osiągnięto cele prowadzonej działalności zaplanowane w planie działalności.

Prezes Głównego Urzędu Miar rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 *ufp* sprawowała nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 64.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała łączne sprawozdania za 2015 r. sporządzone przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar oraz sprawozdania jednostkowe Centrali GUM.

Sprawozdania łączne dysponenta części 64 zostały sporządzone prawidłowo, na podstawie danych wynikających ze sprawozdań jednostkowych podległych dysponentów, a sprawozdania jednostkowe Centrali GUM – na podstawie danych wynikających z ewidencji księgowej. Koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia.

Sprawozdania przekazują prawdziwy obraz dochodów, wydatków, a także należności i zobowiązań 2015 r.

Sprawozdania zostały sporządzone terminowo, stosownie do przepisów rozporządzeń Ministra Finansów w sprawie: sprawozdawczości budżetowej[7], sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych[8], a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym[9].

IV. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W *ustawie budżetowej na rok 2015* dochody budżetowe dla tej części zaplanowano w kwocie 65 827,0 tys. zł, tj. o 3 379,0 tys. zł (5,4%) wyższej niż w 2014 r. Zrealizowane dochody wyniosły 75 137,5 tys. zł i były wyższe o 14,1% od kwoty planowanej. W porównaniu do 2014 r. wykonane dochody były wyższe o 6,5%.

---

6 W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

7 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 ze zm.).

8 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1773).

9 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz. U. Nr 298, poz. 1766).

Dochody zrealizowano w dziale 750 *Administracja publiczna*, w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – w kwocie 11 894,6 tys. zł (15,8%) i w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* – w kwocie 63 242,9 tys. zł (84,2%). Wyższa realizacja dochodów była wynikiem większej od planowanej liczby: przyrządów zgłoszonych do legalizacji, sztuk wyrobów zgłaszanych do badania i oznaczenia cechami probierczymi oraz zwiększenia liczby wzorcowanych ciśnieniomierzy, przyrządów do pomiaru temperatury, długości, kąta, masy oraz wielkości elektrycznych. Ponadto na wzrost dochodów złożyły się: wzrost zapotrzebowania na ocenę zgodności m.in. naczyń wyszynkowych oraz większa liczba przeprowadzonych ekspertyz i sprawdzeń przyrządów pomiarowych.

(dowód: akta kontroli str. 10, 124-128)

Na koniec 2015 r. w części 64 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty (równe zaległościom) w kwocie 8 444,0 tys. zł, z tego: w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – 1 326,5 tys. zł (15,7%) i w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* – 7 117,6 tys. zł (84,3%). Należności GUM w porównaniu do roku 2014 były wyższe o 883,8 tys. zł, tj. o 11,7%.

Należności na koniec 2015 r. dotyczyły głównie:

- w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej*: § 0690 – wpływów z różnych opłat (927,9 tys. zł, tj. 70,0%), § 0910 – odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat (309,8 tys. zł, tj. 23,4%);
- w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej*: § 0690 – wpływów z różnych opłat (6 001,5 tys. zł, tj. 84,3%), § 0830 – wpływów z usług (375,2 tys. zł, tj. 5,3%), § 0910 odsetek od nieterminowych wpłat z tytułów podatków i opłat (655,9 tys. zł, tj. 9,2%).

(dowód: akta kontroli str. 124)

W 2015 r. GUM wystawił 20 upomnień na łączna kwotę 407,7 tys. zł, z których uregulowano należności z 13 upomnień na kwotę 312,4 tys. zł (76,6%). Pozostały do spłaty należności z siedmiu upomnień, na kwotę 95,3 tys. zł (23,4%). Wystawiono również 41 tytułów wykonawczych na łączną kwotę 313,0 tys. zł, z których zrealizowano 22 tytuły na kwotę 153,6 tys. zł (49,9%). Pozostało do spłaty 19 tytułów na kwotę159,4 tys. zł.

W 2015 r. GUM wystawił 175 przypomnień do zapłaty na łączna kwotę 236,6 tys. zł, z czego uregulowano należności ze 160 przypomnień na kwotę 195,4 tys. zł (82,5%). Pozostało do spłaty 15 przypomnień na kwotę 41,2 tys. zł (17,4%). Wysłano również 48 przedsądowych wezwań do zapłaty na łączną kwotę 79,6 tys. zł, w wyniku których uregulowano należności z 35 wezwań na kwotę 53,5 tys. zł (67,2%). Pozostały do spłaty należności z 13 wezwań na kwotę 26,2 tys. zł (32,9%).

W toku prowadzonych postępowań egzekucyjnych GUM współpracował z sądami, komornikami, syndykami i urzędami skarbowymi. W 2015 r. nie wystąpiły w GUM należności, które uległy przedawnieniu. Urząd nie dokonywał umorzeń, zaniechań i odroczeń należności.

(dowód: akta kontroli str. 140-142, 401-429)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. 97,3% zaległości na kwotę 4 085,5 tys. zł stanowiły zaległości jednej Spółki wobec Okręgowego Urzędu Miar w Bydgoszczy, co stanowiło 48,4% zaległości ogółem wobec GUM. Zaległości tej Spółki wobec GUM wzrastają corocznie od 2007 r.

Według wyjaśnień Dyrektor OUM w Bydgoszczy[10] wniosek o ogłoszenie upadłości powyższej Spółki postanowieniem Sądu Rejonowego w dniu 26 października 2007 r. został oddalony, ponieważ majątek Spółki nie wystarcza na pokrycie zobowiązań wobec wierzycieli i kosztów postępowania. Natomiast dochodzenie należności pozostaje bezskuteczne z uwagi na przewlekłość postępowania w sprawie licytacji prawa wieczystego użytkowania nieruchomości dłużnika, będącego jedynym majątkiem tej Spółki. Według przywołanych wyjaśnień fakt występowania zaległości, nie stanowi przeszkody w dokonywaniu kolejnych czynności urzędowych.

(dowód: akta kontroli str. 124, 387-429)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej dochodów budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 10 035,8 tys. zł (45 zapisów księgowych), tj. 7,6% wydatków GUM. Doboru próby wydatków dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadających pozapłacowym wydatkom budżetowym dysponenta III stopnia Centrali GUM. Próba została wylosowana metodą monetarną (MUS[11]) spośród 4 379 zapisów księgowych o łącznej wartości 14 845,3 tys. zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W próbie wydatków w łącznej kwocie 8 136,4 tys. zł, badanej pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania *ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych*[12], nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto szczegółowemu badaniu poddano trzy postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, przeprowadzone w trybie przetargu nieograniczonego[13], o łącznej wartości 8 136,4 tys. zł. Doboru spraw do kontroli dokonano z wylosowanej próby pod względem najwyższej wartości. Nie stwierdzono naruszeń przepisów *Prawa zamówień publicznych*.

(dowód: akta kontroli str. 303-311, 583-585)

Zobowiązania w części 64 – GUM na koniec 2015 r. wyniosły 7 004,7 tys. zł i były wyższe o 0,1% od stanu na koniec 2014 r. (6 998,8 tys. zł). Główną pozycję (5 402,8 tys. zł) stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego. Na koniec roku budżetowego nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(dowód: akta kontroli str. 227-228)

Wydatki budżetu państwa w części 64 zrealizowano w trzech grupach ekonomicznych: świadczenia na rzecz osób fizycznych (394,9 tys. zł), wydatki bieżące jednostek budżetowych (124 108,0 tys. zł) i wydatki majątkowe (6 984,6 tys. zł.)

(dowód: akta kontroli str. 10-24, 200-220)

---

10 Pismo z dnia 14 marca 2016 r. znak: WK-323-57/16.

11 Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

12 Dz. U. z 2013 r., poz. 907 ze zm.

13 Dostawa układu hydraulicznego do stanowiska wzorcowego siły (298,9 tys. zł - § 6050), remont dachów i elewacji budynków A,B,C,D i E w kompleksie budynków GUM w Warszawie, przy ul. Elektoralnej 2 (4 984,7 tys. zł - § 4030), budowa instalacji klimatyzacyjnej z demontażem istniejących starych urządzeń w obiekcie GUM w Warszawie, ul. Elektoralna 2 (2 852,9 tys. zł - § 6580).

Świadczenia na rzecz osób fizycznych zrealizowano w 100% planu po zmianach. Dotyczyły głównie wydatków na zakup świadczeń, wynikających z przepisów bhp i świadczeń przysługujących mianowanym urzędnikom państwowym w razie rozwiązania stosunku pracy. Świadczenia te były wyższe o 12,0 % w stosunku do roku poprzedniego.

(dowód: akta kontroli str.207-211)

Dominującą pozycję (76,9%) w strukturze wydatków ogółem jednostek budżetowych stanowiły wynagrodzenia, zrealizowane w wysokości 83 461,7 tys. zł. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło w 2015 r. 4 444,2 zł. W porównaniu do roku poprzedniego wzrosło o 52,1 zł, tj. o 1,2%.

Przeciętne zatrudnienie[14] w 2015 r. w części 64 wyniosło 1 565 osób[15] i uległo zmniejszeniu w porównaniu do przeciętnego zatrudnienia w 2014 r. o 11 osób. W rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* zatrudnienie wyniosło 319 osób i było niższe o sześć osób, a w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* wyniosło 1 246 osób i było niższe o pięć osób. Zmniejszenie zatrudnienia wynikało z przejścia pracowników na emeryturę, korzystania z urlopów wychowawczych, rozwiązania umów o pracę, przebywania pracowników na długotrwałych zwolnieniach lekarskich, zgonu pracowników, zmniejszenia wymiaru czasu pracy. Środki finansowe zaoszczędzone na wakatach przeznaczono m.in. na wpłaty na PFRON, nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne, dodatki zadaniowe, odprawę pośmiertną, podatki od umów zleceń w ramach Europejskiego Programu Badań Metrologicznych[16].

Wydatki bieżące pozapłacowe (23 273,2 tys. zł, tj. 17,7% wydatków ogółem) przeznaczono na zakup materiałów i wyposażenia (4 065,5 tys. zł tj. 3,1% wydatków) oraz zakup usług pozostałych (19 207,7 tys. zł, tj. 14,6% wydatków ogółem). Dokonano m.in. zakupu gazów i mieszanin gazowych, odczynników chemicznych, osprzętu elektrycznego, materiałów biurowych i środków czystości; przeprowadzono remonty, przeglądy i konserwacje instalacji i sprzętu; zakupiono energię elektryczną, cieplną, gaz i wodę; sfinansowano wizyty delegacji zagranicznych, podróże służbowe oraz usługi: pocztowe, bankowe, transportowe, informatyczne, telekomunikacyjne, a także szkolenia pracowników i składki na rzecz organizacji międzynarodowych.

GUM był beneficjentem jedenastu projektów realizowanych w 2015 r. w ramach programu EMRP i Europejskiego Programu na Rzecz Innowacji i Badań w Metrologii[17]. Środki na projekty w wysokości 292,3 tys. zł przekazał Minister Finansów z rezerwy celowej budżetu państwa. Środki zostały wykorzystane w wysokości 267,9 tys. zł (91,7%). Niewykorzystanie kwoty 24,4 tys. zł wynikało z mniejszej niż szacowano liczby godzin przeznaczonych na prace nad projektami, rabatu udzielonego przez dostawcę urządzeń pomiarowych, mniejszej niż planowano liczby uczestników spotkań, rozliczeń dewizowych diet i niższych od prognozowanych cen hoteli. Wydatki zrealizowała Centrala GUM[18] zgodnie z wnioskami o uruchomienie rezerwy celowej oraz decyzjami Ministra Finansów

---

14 Na podstawie sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach od początku roku do końca IV kwartału 2014 r.

15 W przeliczeniu na pełne etaty.

16 Dalej: EMRP (z ang.*European Metrology Reaserch Programme).*

17 Dalej: EMPiR (z ang. *European Metrology Programme for Innovation and Reaserch).*

18 W dziale 750-Administracja publiczna, rozdział 75001-Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej, §4171–Wynagrodzenia bezosobowe, §4211-Zakup materiałów i wyposażenia, §4301-Zakup usług pozostałych, §4421-Podróże służbowe zagraniczne.

w sprawie zmian w budżecie państwa na 2015 r. Wydatki poniesiono w terminach wynikających z umów o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str.25-47, 207-212, 230-237,)

W ustawie budżetowej zaplanowano wydatki majątkowe w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – 2 275 tys. zł i w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji* – 1 803 tys. zł. W ciągu roku zwiększono plan o 2 908,9 tys. zł, do kwoty 6 986,9 tys. zł (rozdział 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* – 2 704,0 tys. zł, rozdział 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* – 204,9 tys. zł). Zrealizowane wydatki majątkowe (6 984,6 tys. zł) stanowiły 100% planu po zmianach i były niższe o 7,6% od wykonania w 2014 r.(7 560,6 tys. zł). Wydatki w rozdziale 75001 *Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej* (4 977,8 tys. zł) stanowiły 71,3%, a w rozdziale 75007 *Jednostki terenowe podległe naczelnym i centralnym organom administracji rządowej* (2 006,8 tys. zł) – 28,7% ogólnej kwoty wydatków majątkowych. Zakupy były zgodne z planem wydatków.

Zakupiono m.in. układ hydrauliczny do stanowiska siły, światłowody fotoniczne, płytki światłodzielące, autoklimator fotoelektryczny, generator sygnałowy do pracowni mikrofalowej, analizator tlenku węgla, zmodernizowano i dostosowano systemy teleinformatyczne GUM, zbudowano system wejść oraz kontroli czasu pracy w siedzibie GUM, zmodernizowano instalację klimatyzacyjną w obiekcie GUM.

Wydatki poprawnie zaklasyfikowano do właściwych paragrafów klasyfikacji budżetowej[19].

(dowód: akta kontroli str. 200-221, 288-297)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej wydatków budżetowych nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że procedura ogólna – *Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych,* zatwierdzona przez Dyrektora Generalnego GUM w dniu 28 grudnia 2012 r., nie została zarówno w 2014 r., jak i w 2015 r. zaktualizowana i dostosowana do zmian wprowadzonych w art. 4 ust. 8 *upzp,* które weszły w życie z dniem 16 kwietnia 2014 r.[20] Nowelizacja *upzp* wprowadziła zmianę tzw. progu stosowania przez zamawiającego procedur wynikających z przepisów *upzp* przy zamówieniach, tj. z kwoty przekraczającej równowartość 14 tys. euro do kwoty przekraczającej równowartość 30 tys. euro.

Badając wykonanie budżetu państwa w 2014 r., NIK przyjęła wyjaśnienia ówczesnego Dyrektora Generalnego GUM[21], iż opracowany projekt nowej procedury jest na etapie uzgodnień i w najbliższym czasie zostanie wprowadzony do stosowania w GUM. Wskazywała także, że regulacje wewnętrzne powinny być na bieżąco dostosowywane do obowiązujących przepisów prawa.

Zaktualizowana procedura ogólna – *Zakupy usług, dostaw i robót budowlanych* została zatwierdzona dopiero 19 stycznia 2016 r.

NIK przyjmuje wyjaśnienia przyczyn przewlekłości w dostosowaniu ww. procedury do obowiązujących przepisów. Według Dyrektora Generalnego GUM[22] zmiana

---

19 §6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych, §6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych, §6580 Wydatki inwestycyjne dotyczące obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych.

20 Wprowadzone *ustawą z dnia 14 marca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 423).

21 Z dnia 20 marca 2015 r.

22 Z dnia 9 marca 2016 r.

w procedurze była oczywista, lecz w jego ocenie niewystarczająca, gdyż procedura wymagała uproszczenia w stosowaniu w GUM trybu postępowania w sprawach o zamówienia publiczne, co pociągało za sobą zmianę regulaminu organizacyjnego GUM (co nastąpiło w końcu listopada 2015 r.).

(dowód: akta kontroli str. 357-368, 369-370, 586-670,)

2.2. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Wykonanie zadań określonych w Planie działalności GUM na rok 2015 przyniosło wymierne efekty rzeczowe prowadzonej działalności. Wyznaczony cel[23], mierzony za pomocą miernika „Liczba czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących/liczba zgłoszonych czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących", został zrealizowany na poziomie (99,9%).

Liczba wykonanych czynności z dziedziny metrologii, probiernictwa i kas rejestrujących wyniosła 8 865,6 tys. i w stosunku do wykonania za 2014 r. była wyższa o 2 251,9 tys. Było to spowodowane głównie zgłoszeniem dużej partii naczyń wyszynkowych do oceny zgodności do Okręgowego Urzędu Miar w Łodzi.

1) W podzadaniu 6.5.1 „Wykonanie czynności z dziedziny metrologii" przyjęto m.in. następujące mierniki:
   - liczba czynności z dziedziny metrologii – przeprowadzono 3 792 625 czynności, wobec założonych 1 570 827,
   - liczba wzorcowań – wykonano 294 319 wzorcowań, wobec założonych 229 828,
   - liczba przyrządów pomiarowych poddanych prawnej kontroli metrologicznej lub ocenie zgodności – wykonano 3 454 141 czynności, wobec założonych 1 317 480,
   - liczba skontrolowanych przyrządów pomiarowych, podlegających prawnej kontroli metrologicznej – skontrolowano 46 354 przyrządów, wobec zakładanych 44 698.

   Wydatkowano 118 722,3 tys. zł, co stanowiło 90,3% wydatków ogółem, w tym:

   - budowa, modernizacja i utrzymanie państwowych wzorców jednostek miar i wzorców odniesienia GUM oraz stanowisk pomiarowych – 19 616,9 tys. zł,
   - przekazywanie wartości legalnych jednostek miar od państwowych wzorców jednostek miar do przyrządów pomiarowych – 31 379,7 tys. zł,
   - wykonywanie prawnej kontroli metrologicznej i oceny zgodności przyrządów pomiarowych – 52 093,7 tys. zł,
   - nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustaw: Prawo o miarach, Prawo probiercze, o towarach paczkowanych, o systemie tachografów – 15 631,9 tys. zł.

2) W podzadaniu 6.5.2 „Badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych oraz nadzór nad obrotem tymi wyrobami" założono m.in. liczbę wyrobów z metali szlachetnych do badania i cechowania w liczbie 4 500 000, a wykonano 5 013 802 badania i cechowania.

   Wydatkowano kwotę 10 865,1 tys. zł, co stanowiło 8,3% wydatków ogółem, w tym:

   - badanie i cechowanie wyrobów z metali szlachetnych – 9 259,7 tys. zł,
   - nadzór nad wyrobami z metali szlachetnych – 1 605,3 tys. zł.

---

[23] Zapewnienie jednolitości miar i wymaganej dokładności pomiarów w RP w powiązaniu z międzynarodowym systemem miar i ochrona interesów obywateli w zakresie miar i zapewnienie bezpieczeństwa obrotu wyrobami z metali szlachetnych oraz ochrony interesów fiskalnych państwa.

3) W podzadaniu 6.5.3 „Wykonywanie czynności z zakresu kas rejestrujących" wykonano 64 badania modeli kas rejestrujących, wobec zaplanowanych 34.

Wydatkowano kwotę 1 898,1 tys. zł, co stanowiło 1,45% wydatków ogółem, w tym:

- wykonywanie badań w zakresie kryteriów i warunków technicznych – 1 094,3 tys. zł,
- wydawanie potwierdzeń - 803,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 267-270, 671-676)

Powyższe mierniki realizacji celu umożliwiały ocenę skuteczności realizowanych działań. Wartość mierników monitorowano kwartalnie, na podstawie danych gromadzonych przez właściwe komórki organizacyjne. Dane były dostępne i wiarygodne. Dysponent części 64 sprawował nadzór i kontrolę efektywności i skuteczności realizacji planów w układzie zadaniowym na podstawie mierników stopnia realizacji celów, zgodnie z art. 175 ust. 1 pkt 4 *ufp*.

W celu właściwego wykonania zadań ustawowych dysponent części 64 budżetu państwa dokonał w 2015 r. celowych zakupów środków trwałych i wyposażenia, zrealizował inwestycje, remonty i modernizacje budynków i pomieszczeń, przeprowadził specjalistyczne szkolenia dla pracowników, współpracował z organizacjami międzynarodowymi. Uzyskano zamierzone efekty rzeczowe.

(dowód: akta kontroli str.10-24, 246-271, 288)

3. Sprawozdania

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 64 – Główny Urząd Miar i sprawozdań jednostkowych Centrali GUM:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 64 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(dowód: akta kontroli str.124-126b, 187-206, 213-245, 267-271, 374-386, 456-458)

Ustalone nieprawidłowości i uwagi

W działalności kontrolowanej jednostki dotyczącej sprawozdawczości nie stwierdzono nieprawidłowości.

W celu wyeliminowania zidentyfikowanego ryzyka niewykrycia i nieskorygowania błędów w sprawozdawczości łącznej, wynikających z ewidencji księgowej prowadzonej w jednostkach podległych w odrębnych systemach finansowo-księgowych, niepołączonych z Centralą, stwierdzonego w trakcie kontroli wykonania budżetu państwa za rok 2014, GUM zadeklarował podjęcie działań w celu zintegrowania systemów f-k w ramach części 64 budżetu państwa. Do planu inwestycyjnego na 2016 r. wprowadzono zadanie pod nazwą *„Dostawa i wdrożenie systemu finansowo-księgowego dla terenowej administracji miar i probierczej współpracującego z systemem dysponenta głównego w celu zintegrowania danych finansowych w ramach nadzoru".*

(dowód: akta kontroli str. 357-367, 371-373)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na niezrealizowanie przez GUM, planu kontroli wewnętrznych na rok 2015, który przewidywał przeprowadzenie czterech kontroli. W trakcie kontroli NIK oddelegowano pracownika Biura Nadzoru do pełnienia zadań kontrolera wewnętrznego i jednocześnie wszczęto nabór na to wakujące stanowisko. W planie kontroli wewnętrznych na 2016 r. uwzględniono niezrealizowane zadania z roku 2015.

(dowód: akta kontroli str.446-455)

V. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w realizacji budżetu w części 64 – Główny Urząd Miar w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*[24] kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 19 kwietnia 2016 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Krzysztof Kwiatkowski

podpis

[24] Dz. U. z 2015 r., poz. 1096.